

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Cæremoniale FF. Minorum Strictioris Observantiæ Almæ
Provinciæ Saxoniae S. Crucis**

Sächsische Franziskanerprovinz vom Heiligen Kreuz

Nevhsii, 1706

VD18 10502327

Appendix de excipiendo Episcopo ad Ecclesiam nostram, & iis quæ sub
Divino Officio servanda vel facienda sunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71672)

288
APPENDIX

*De iis quæ in accessu Episcopi ad Ecclesiam nostram, vel illo
præsente sub Divino Officio servanda vel facienda
sunt.*

1. **I**N primo accessu Episcopi ad Urbem vel Oppidum insigni sive
Dicecesis, etiam Clerus Regularis exemptus, processioni cum ex-
cipienti interesse debet : insuper, in signum debitæ Reverentiæ, ad-
mittitur ad osculum manuum ; si quid præterea desideretur, Cære-
moniarius Episcopi tempestive monebit : reliqua tunc agenda spe-
ctant ad Clerum sæcularem.

2. In primo accessu ad Ecclesiam nostram, totus Conventus cum
cruce se sistit ante fores Ecclesiæ, ibidem P. Guardianus pluviali indu-
tus cum profunda reverentia eidem præbet aspersorium, & Episco-
pus se, aliosque aspergit aqua benedicta. Postmodum ponitur thus
in thuribulum & more solito benedicitur, & prævia profunda reve-
rentia P. Guardianus, Episcopum stantem thurificat triplici ductu.
Deinde toto Conventu processionaliter præcedente Dominus Epi-
scopus ducitur ad genuflexorium pulcherrimo tapetæ ornatum.

3. Tum P. Guardianus, ut supra indutus accedet ad altare, & in
cornu Epistolæ stans versus Episcopum, cantabit :

ÿ. Protector noster aspice Deus.

R. Et respice in faciem Christi tui.

ÿ. Salvum fac, &c.

R. Deus meus sperantem in te.

ÿ. Mitte ei auxilium, &c.

R. Et de Sion tuere eum.

ÿ. Nihil proficiat inimicus in eo.

R. Et filius iniquitatis non apponat, &c.

ÿ. Domine exaudi, &c.

R. Et clamor meus ad te veniat.

ÿ. Do-

Ÿ. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

O R A T I O.

Omnipotens sempiterne Deus, qui facis mirabilia magna solus, prætende super hunc famulum tuum, et cunctas Congregationes illi commissas, spiritum gratiæ salutaris; et ut in veritate tibi complacet, perpetuum ei rorem tuæ benedictionis infunde; Per Christum Dominum nostrum. Resp. Amen.

4. His dictis, Cantores intonant Antiph. vel Responsorium de Patrono Ecclesiæ cum Versiculo; interim Episcopus procedit ad cornu Epistolæ, & stans cantat orationem de eodem Sancto; deinde in medio altaris stans dat benedictionem solemnem. Ita in Pontificali Romano, de Ordine recipiendi Prælatum, & in Cæremoniali Episcoporum Romano, lib. 1. cap. 2.

5. Si Legatus vel Nuntius aut Episcopus vel Suffraganeus prima vice ad Ecclesiam nostram venturus est, Guardianus ab ipso requirat; an placeat, ut ad ostium Ecclesiæ nostræ more Romano recipiatur, & tunc prædicto modo procedatur. Simili modo Reverend. P. Minister Generalis Ordinis nostri juxta statuta generalia prima vice recipiendus est.

6. De iis quæ Episcopo solemniter celebrante facienda sunt.

SI Episcopus in Ecclesia nostra solemniter Missam dignabitur celebrare, aliquot diebus ante P. Guardianus rogabit, ut habere possit Cæremoniale Episcoporum, ex quo per Sacellanum Ministri de faciendis in Sacro erudiri possint; Cum nimis multa sint, & raro id fiat, ut ideo hic exprimere necessarium non videatur.

Hoc autem observandum, ut V. Sacramentum in Monstrantia non exponatur in illo altari in quo Episcopus celebrabit solemniter: si tamen subinde fiat, Episcopus nunquam sedet sub Missa, ut in Cæremoniali Episcop. lib. 1, cap. 12, monetur.

7. De

7. De Missa solemnī coram Episcopo celebratur.

SI Legatus, Nuntius vel Episcopus Missæ solemnī interesse velit, ad portā Conventus professionaliter excipietur eo modo, quo supra dictum est, sed absque TE DEUM, deducitur ante summum altare, ubi à cornu Evangelij parata erit sedes, ad quam tribus gradibus Episcopus ascendat, ut habetur in Cærem. lib. 1. cap. 13.

Reliqua in Missa solemnī servanda, cum etiam multa sint & ex Cæremionali Episcopi, diversis locis sumenda; ac raro in hac Provincia juxta Cæremonialem dictum practiceretur, à Sacellano Episcopi, dum sacro solemnī Mitra & Pluviali vel Cappa Episcopali indutus interesse dignabitur, commodius requirentur.

8. De Missa privata coram Episcopo celebranda.

EPiscopus præfens Missæ per alium celebratæ, genuflectit super genuflexorio sibi parato ante medium altaris, vel è regione in cornu Epistolæ, nisi aliud situs loci suadeat.

De Ritu Celebr. Missam tit. 3. num. 2. *Celebraturus coram summo Pontifice, sistit se ante infimum gradum altaris à cornu Evangelij, ante ipsum summum Pontificem ubi genu flexus expectat donec benedictionem accipiat: accepta benedictione erigit se, & stans aliquantum versus ad altare, incipit Missam.*

A Papa petit Celebrans benedictionem, non ab aliis inferioribus Papæ, quibus profundè tantum inclinatur, ut infra: Minister autem tunc erit in cornu Epistolæ indutus superpelliceo.

Si autem sit coram Cardinale, Legato Sedis Apostolicæ, aut Patriarcha, Archiepiscopo & Episcopo, in eorum residentijs vel loco jurisdictionis: Episcopis datur hic honor in Ecclesijs etiam Regularium & exemptis intra suas Dioceses. Stans ante infimum gradum à cornu Evangelij, ut supra expectat: dato signo facit profundam reverentiam Pralato, & versus ad altare, incipit Missam.

Cum

Cum aliis Principibus & Prælatibus debet Sacerdos ita se gerere, ut eos quidem honoret, sed parcius quam prænominatos in Rubrica, puta antequam accedit ad altaris gradus, calicem tenens manibus ut supra, sese illis inclinet capite tecto. Idem præstare poterit in fine Missæ, recedens ab altaris gradibus, dum adhuc est in plano Capellæ.

Hæc jam dicta reverentia, quæ fit antequam Sacerdos accedat ad altare, à potiori facienda Prælatibus in Rubrica nominatis, & quidem capite detecto; ut praxis habet, quamvis Rubrica illius non meminerit; quam & faciet Minister, qui insuper toties, quoties Prælatum transit, eandem exhibebit.

N. 8. Sub Confiteor, ubi dicit Sacerdos *Vobis fratres*, dicat: *tibi Pater*, similiter in fine ubi dicit, *vos fratres*, dicat *te Pater*, quod dicens summo pontifici genuflectit, alijs Prælatibus profunde se inclinat.

N. 9. Cum Minister: & qui intersunt (etiamsi ibi fuerit summus pontifex) respondent Confiteor, dicunt *tibi Pater*, & *te Pater*, aliquantum conversi ad Celebrantem. Hoc advertat bene Minister, ne ipse se sicut Celebrans ad Prælatum convertat.

N. 10. Et cum dicit, *Oremus*, extendit manus.

N. 11. Et tunc si coram summo Pontifice aut alijs Prælatibus, ut supra celebret, facta summo pontifici genuflexione, alijs Prælatibus profunda reverentia, accedit ad medium altaris ante infimum gradum, & ibi incipit secreto: *Aufer à nobis ut in Ordine Missæ*. Et dum Sacerdos ascendit ad altare, Minister vadit ad locum ubi alias flectere solet.

Evangelio finito, liber Evangeliorum defertur deosculandus per Capellanum cotta indutum, qui Missæ assistit: & pariter post Agnus Dei ab eodem offertur ei pacis instrumentum, quod Episcopus osculatur: semper tamen Capellanus, sive Evangelium, sive pacem deferens observet, ne ullam prius reverentiam faciat versus Episcopum, aut alios, quam librum aut instrumentum pacis osculandum præbuerit.

Et si fortè cum Episcopo essent alii Prælati exteri seu etiam ipso majores, ut Archiepiscopus aut Cardinalis, vel alij, liber Evangelii dabitur osculandus semper majori seu digniori omnium, vel si essent plures
Oo. æquales

æquales, nulli (nisi Episcopus loci aliter ordinaret) Pax vero primo digniori, deinde aliis juxta ordinem. Ad Offertorium Episcopus non benedicit aquam, nec in fine dabit benedictionem, sed Celebrans, qui antequam in fine Missæ benedicat, faciet Episcopo profundam reverentiam, ut statim infra. Si Capellanus non adsit, Minister Missæ nec librum nec pacis instrumentum defert, nisi Episcopus aliter ordinaverit.

De Ritu Celebr. tit. 12. n. 3. Celebrans dicto: *Placeat tibi sancta Trinitas, &c. dicit, Benedicat vos omnipotens Deus, & convertens se ad summum Pontificem genuflexus, ad Cardinalem verò & Legatum vel alium ex supradictis Prælatiis, capite inclinato, quasi licentiam benedicendi petens, prosequitur: Pater & Filius † & Spiritus sanctus, benedicens astantes à parte, ubi non adest Pontifex, Cardinalis, Legatus aut Prælati predicti. Si autem celebravit coram Patriarcha, Archiepiscopo, & Episcopo, extra eorum Provinciam, Civitatem vel Diocesim constitutis, eis absque respectu ut ceteris qui intersunt, more consueto benedicit.*

In aliis accessibus ad Divina, vel ipse Guardianus vel ex dignioribus Sacerdotibus superpelliceo & stola indutus ad portam Convenus vel Ecclesiæ prævia profunda reverentia præbet aspersorium, totaque Communitas, vel major pars ipsum reverenter excipiat lateraliter se sistendo in ordine & ad genuflexorium deducat.

QUALE